

KIS LAP

A BABA FÜRDİK. (lásd 355. l.)

ELBESZÉLÉSEK A KANDALÓ MELLETT.

A fekete galamb.

„No, most már te vagy hátra, Alice,” szolt Ilonka. „Nem engedjük ám el neked sem. Jutott-e valami eszedbe?”

„Tudok valamit, a mit talán érdemes lesz meghallgatnotok,” szolt Alice. „Akkor történt, mikor nagynénémnél voltam, s ez életemnek legfontosabb eseménye is volt.”

„Halljuk, halljuk,” kiáltoztak a gyermekek.

„Tehát, mint talán tudjátok, én ezelőtt szülőimmal a felvidéken laktam, hol atyámnak nagy bányája volt. Igen szép kis házuk volt, szép gyümölcsös kerttel, melyben egy kis kéjlak is volt, e mellett pedig egy kis pázsitos kert, melyen az én kis pony-lovam legelészett.”

„Mily szép lehetett ez!” szolt közbe Margit. „És mért mentetek el onnan?”

„Oh, az szomorú történet. Atyám kénytelen volt mindent eladni, a házat, kertet, még az én kis szép lovaskámat is, melyen annyiszor kocsikáztam; eladta még butorainkat is.”

„De hát miért?” kérdé Laczi.

„Azt nem tudom egészen tisztán elmondani, csak úgy emlékszem, azt mondták, hogy a papámnak minden vagyona egy bányában volt, a bányát pedig elöntötte a víz, úgy hogy onnan többé semmit sem kaphatott vissza.

Nagy szomorúság volt ekkor a házukban s ekkor kapott mamám levelet nagynénémről, hogy küldjön engem hozzá s taníttasson az ő gyermekeivel. Ekkor mamám azt mondta nekem, hogy, miután a papa minden pénzét elvesztette, engem nem taníttathat s ezért elküld a nénihez addig, míg a papa valamiképen ismét rendbe szedi dolgait.

Képzeltetek, hogy én mennyire busultam, sirtam is sokat, mert nagyon fájt az elválás kedves szüleimtől. Mamám azzal vigasztalt, hogy ő majd többször fog nekem levelet írni s hogy jó dolgom lesz a rokonoknál, mert ott három igen kedves jó gyermek van.

Néhány nap mulva csakugyan elvittek Nagyfaluba nénémhez, mamám még ugyanaz nap vissza ment és én ott maradtam. Oh! nagyon, nagyon szerencsétlennek éreztem magamat.”

„Nem jól bántak veled rokonaid?” kérdé Fannika.

„Oh, dehogy nem! Néném oly jó volt hozzám, hogy már jobbnak nem is kívánhattam, és gyermekei szintén. De mégis nagyon kíváncsi voltam szüleimhez.”

„Tudom én azt,” szolt közbe Ilonka. „Mikor engem a nevelőintézetbe vittek, az első napokban nagyon szerencsétlen voltam, mindig sirtam és semmiben sem találtam kedvemem. Hanem aztán néhány nap mulva megszoktam s egészen jól éreztem magamat, ámbár mindig nagyon örültem

ha e
tem

,
maga
forgo
pám
bány
fog
együ

Marg

járta
csak

nek?

Béla
volt
Kati
ház
s eb
gyak
goma

nem
kérd

tek
elmo
ebéd
hogy
volt,
ki n
a ga
ritká
lamb
„Az

ha egy-egy ünnep jött s hazamehettem.“

„Később én is jobban éreztem magamat, de eleinte mindig csak az forgott eszemben, hogy szegény papám elvesztette minden pénzét a bányában s talán még szükségét is fog szenvedni szegény mamámmal együtt.“

„Oh, az borzasztó lehetett!“ szolt Margit.

„Az bizony, és ezért akár hogy jártak is kedvemben rokonaim, mindig csak szomorú voltam.“

„És hány gyermeke van nénédnek?“ kérdé Fannika.

„Három: egy fiú és két leány, Béla, Katinka és Klárka. Klárka volt a legidősebb, tízéves, Béla nyolcz, Katinka hét éves volt. Igen szép házban laktak, körül szép kert volt s ebben sokat játszottunk, úgy, hogy gyakran el is felejtettem szomorúságomat.“

„Hát aztán a nénéd vagy a bácsi nem segítették valamivel szüleidet?“ kérdé Ilka.

„Később megtudtam, hogy küldtek pénzt is szüleimnek, — de majd elmondok mindent. Egy napon épen ebédnél ültünk s a bácsika beszélte, hogy délelőtt egy szomszéd faluban volt, hol egy furcsa öreg ur lakik, ki nagyon gazdag és nagyon szereti a galambokat; összegyűjtött minden ritkább galambfajt, csak fekete galambja nem volt s a bácsi így szolt: „Azt hiszem, a legnagyobb örömmel

adna egy-két ezer forintot egy tiszta fekete galambért.“

E szavak nagy hatást gyakoroltak reám; rögtön eszembe jutott, hogy, ha nekem volna egy fekete galambom, elvinném annak a furcsa urnak s ha adna érte egy-két ezer forintot, ezzel talán segíteni lehetne édes atyám baján.

(Folytatása következik.)

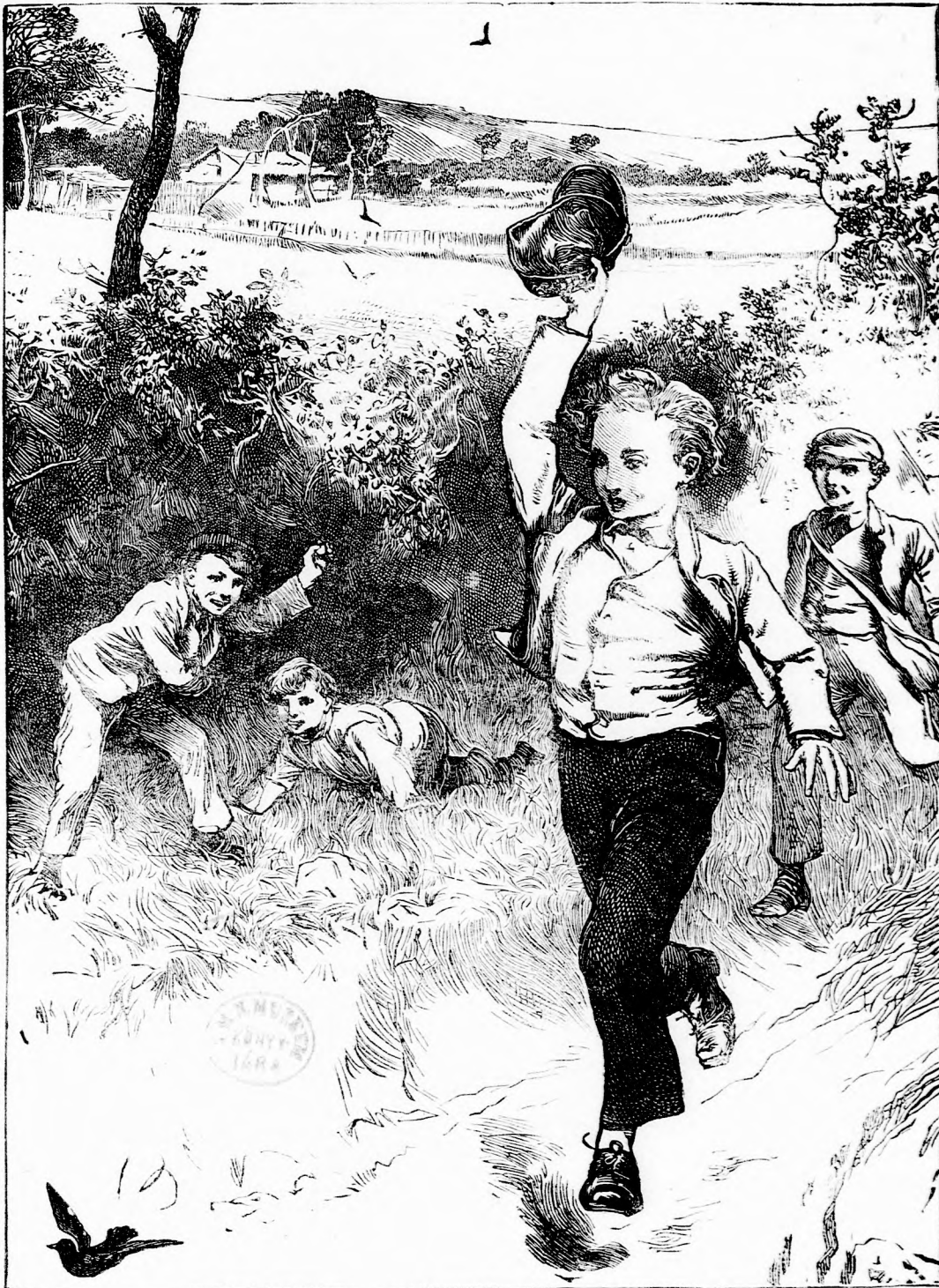
A BABA FÜRDIK.

(Képpel a czimlapon.)

Viz viz, hideg viz
Kicsi tálba' nagy a viz.
Fürdik baba fürdik,
Feredőbe küldik.
Ocsol, locsol,
Habzsol, tapsol,
Röcscsen, fröcscsen,
Hamar frissen
Hol a szappany, hol van?
Itt a szappany; jól van.
Hát a likas, lukas spongya?
„Itt a tál tövében,“ mondja.
Spongya, szappany, hideg viz,
Jaj be hideg ez a viz!
Nagyot rikkant a baba,
De azért nincsen baja.
Haja ha!
Jaj be vizes a haja!
Ne ne ne,
Csupa tajték a keze!
Jöszte spongya, jer ide,
Mosd le hamar izibe.
Ne ne baba, ki fog rini?
Hiszen vége van már, így ni!
Nézd a képed hogy ragyog —
„Csecse kis baba vagyok!“

KIS BARNA MADÁRKA. (lásd 359. l.)

„FOGJ MEG, HA BIRSZ.” (lásd 367. l.)

A VAK LEÁNYKA.

MARISKA vak volt.

Tudjátok-e, mit tesz az? Ti látjátok a fényes napot, a kék eget, a ragyogó csillagokat s mindazt, ami e világon szép látható; s tudjátok, mit tesz az, vaknak lenni? — Az, mikor minden sötét, mikor semmit sem lát az ember, sem napot, sem eget, sem egy nyájas, emberi arcot, hanem örökké éjszaka van. Ez szomorú állapot!

Mariska nem volt születése óta vak; kis korában épen olyan jól látott, mint mások; de mikor három éves lett, egyszerre csak homályosulni kezdtek szemei és a szegény gyermek megvakult; nem tudta, hogy van az, hogy számára soha sem kél fel többé a nap, hogy nem lát senkit, s csak tapogatózva kell ide-oda botorkálnia. Hanem nagyon jó gyermek volt s végre csendesen tűrte baját.

Volt Mariskának egy ikertestvére, Czilike, ki nagyon szerette vak nővérét s mindent megtett kedvéért; mindig mellette volt, mulattatta, hozott neki mindent, a mire szüksége volt, szóval: igazán úgy viselte gondját, mint egy jó testvérhez illik.

Egy reggel a lánykák anyja így szólt Czilikéhez:

„Czilike, ideje már, hogy másra is gondolj a játékon kívül; már hat éves multál és még nem ismered az abécét.“

„Mi az az abécé?“ kérdé Mariska. „Valami enivaló?“

„Nem az, kedvesem,“ szólt anyja.

„Hát játék?“

„Az sem. Nem is tudom, meg magyarázhatom-e azt neked, szegény kis leányom.“

„Oh! pedig én szeretném!“ szólt Mariska. „Én azt akarom tenni mindig, a mit Czilike tesz. Én is tudni akarom az abécét.“

Czilike nem bírta nézni, hogy szegény testvére úgy busul s egy kis gondolkodás után megszólalt:

„Kedves mama, nem lehetne a betűket vastag papirosból kivágni? Akkor Mariska az ujjáival tapogatná és így megtanulná.“

„De igen, ezt tehetjük,“ szólt anyjuk. „Ez jó gondolat volt tőled; menj, hozz kártyapapirost, mindjárt hozzáfogunk.“

Czilike nagy örömmel szaladt a papirosért s nem sokára egész sereg betű volt készen. Aztán elkezdett a két leányka tanulni. Czilike nézte a betűket, Mariska pedig megtapogatta s így ismerte meg, melyik az A, B, C, és a többi. Anyjuk aztán megtanította őket a szótagolásra s mindkettejüknek nagy volt öröme, mikor látták, hány szót tudnak a betűkből összerakni.

Egy napon anyjuk a városban volt s mikor hazajött, egy könyv volt kezében.

„Ezt Mariskának hoztam,“ szólt.

„Mariskának? Hisz ő nem lát, nem tud könyvből olvasni,“ szólt Czilike csodálkozva.

„De ebből tud, ez olyan könyv, mely vakok számára készült; a betűk

kidomborodnak, úgy, hogy ha ujjjaival tapogatja, megismeri.“

Mariska kezébe vette a könyvet s örömmel kiáltott föl: „Igen, igen! Én tudom ezt olvasni! Minden betűt megismerhetek! Oh! mennyire örülök ennek. Kedves jó mamám!“

A két leányka ezután szorgalmasan tanult s a vak Mariska lassanként egyebet is tanult az olvasás mellett; megtanult írni is, persze, hogy a sorok nem voltak nagyon egyenesek, hanem azért el lehetett olvasni; megtanult számolni, aztán kötni, varrni, utóljára pedig, a minék leginkább örült, még zongorázni is úgy, hogy órahosszat elüldögélt a zongora mellett és nem sokára nagyon szépen játszott. Felosztotta napját szép rendben, s egy-két óráig írt és olvasott, aztán kötött, majd zongorázott s így belenyugodott szerencsétlenségébe.

Pedig még jobb sors várákozott rá. Mikor Mariska tiz éves volt, anyja egyszer elvitte magával Pestre egy híres szemorvoshoz. Alig vizsgálta meg az orvos a vak leányka szemeit, mindjárt azt mondta, hogy ki tudja gyógyítani. Nagyon megörült ennek Mariska, de anyja és Czilike is.

A gyógyítást azonnal megkezdték és pedig szerencsés sikerrel, mert néhány hét múlva Mariska egészen ép, jó szemekkel tért haza s megint láthatta a szép napot, a virágos mezőt, anyját, testvérét és boldog volt.

KIS BARNA MADÁRKA.

(Képpel a 356. l.)

TUDOK barna kis madárkát,
Ott fészkel a fa hegyén.
Kicsi neje, három fia
Mind barnácska az, szegény!

Alig hogy a hajnal hasad,
Kis fészkeből kirepül,
Kicsi barna családjának
Bogárkát hoz étekül.

Hol bogárka, hol legyeecske
Hol hernyócska, hol lepe —
Fogja, viszi, haza hozza
S mind jól lakoznak vele.

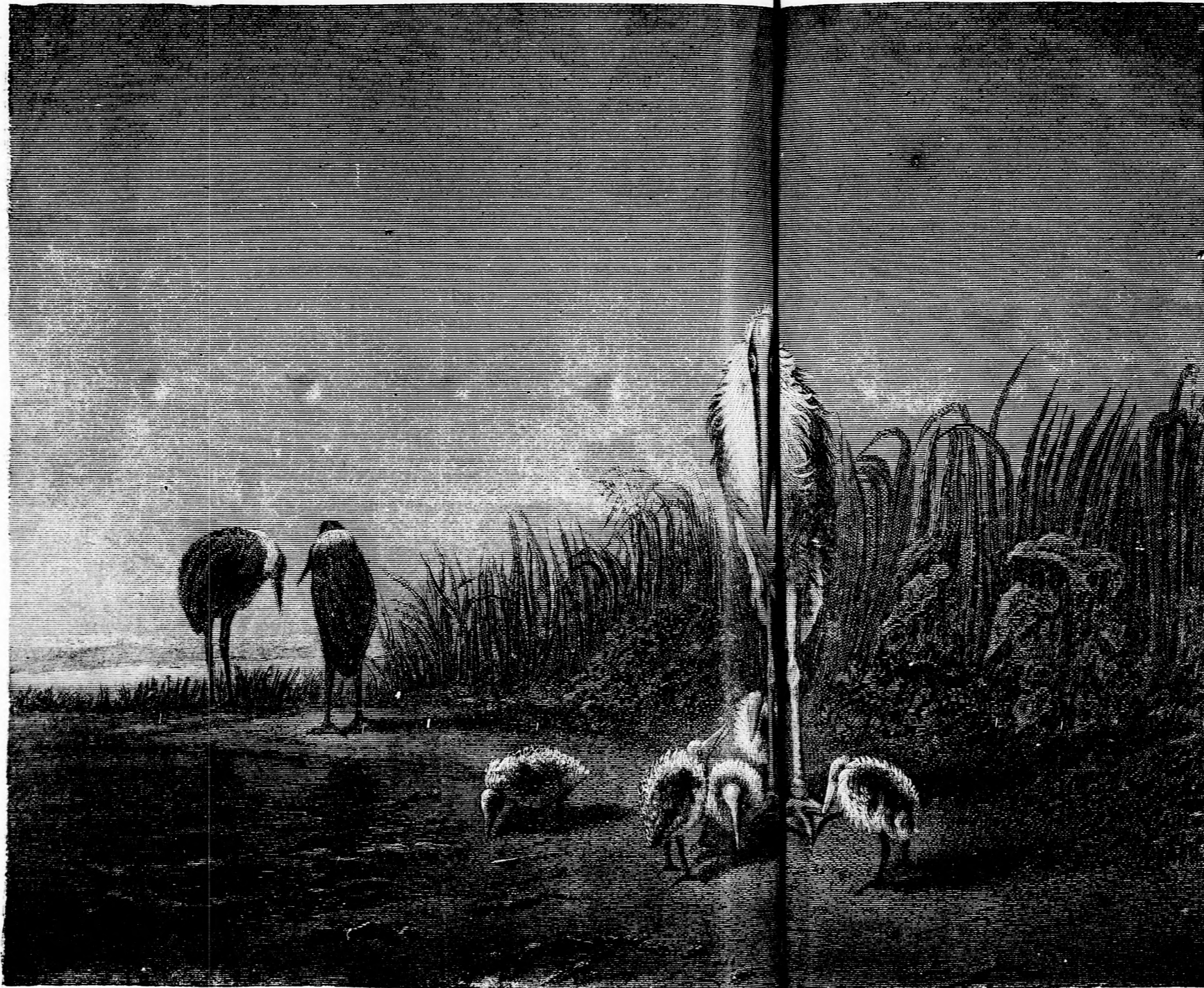
A fészekben ül az anya
Szárny' alatt három fia,
Nézve nézik, jön e apjuk
S a mit hoz, valljon mi a?

Ahol repül a kis atyus —
„Jöszte hamar, jöszte már!
Feleséged, pelyhes sarjad
Jó falatot várva vár.“

„Nesze anyjok ez a bogár.
Ez a giliszta tied.
Netek, csipaszim, legyeecske!“
Mond s újból tova siet.

Derék barna kis madárka
Szívől kívánom neked:
Hogy se héjja, sem a vadász
Meg ne ejtsen tégedet;

Levegőben szabadon élj,
S kis fészkebben biztosan.
Hiszen családapa vagy te
Kedves, barna madaram!

A MARABU ÉS CSALÁDJA.

AZ EGYSZERI paraszt meglátván egy kulacsot, így kiáltott fel: „Ugy elnézem ezt a kenyeret sajtnak, pedig hát kulacs!”

Te is így kiálthatnál föl kis olvasóm e rajzot látva: „Ugy elnézem ezt a gémet gólyának, pedig hát marabu!”

Az ez, marabu, fejubujától kezdve le a körme hegyéig.

E szerint ismered e madarat, Lajoska? Ha igen, úgy mondd el nekünk mit tudsz róla.

És Lajoska így szól:

„Ez a gólyaszerű madár, a marabu, forró égöv alatt él; hazája India, Jáva, Szumatra stb. A strucz után az egyetlen madár, mely a legértékesebb tollazattal bír, mely a fejdizsek körül fontos szerepet játszik nemcsak Indiában hanem nálunk is, minek folytán bő kereset forrása a nevezett országok népeinél. Emnél fogva közoltalomban részesül Indiában és szigorú büntetés terhe alatt meg van tiltva rálőni. E nagy kimélet folytán természetesen a marabu fölötté nekibátorodik, úgy, hogy még a legnépesebb városokba is bemegy. Kalkuttában például téreken és utcákon egész falakban futkos a marabu. — Jóllehet ez némileg terhes a

lakosságra nézve, a marabu kien-
geszteli a lakókat azáltal, hogy —
kiválólag torkos, éhes állat lévén —
sok dögöt s egyéb hulladékot, a
mik a levegőt megmételtyezik, válo-
gatás nélkül fölfalatoz és mindent-
megemészto gyomrába temet.“

Derekasan megfeleltél Lajoska s
már most annál nagyobb érdekel-
séggel nézzük e pompás rajzot.

Két hosszú oszlop-lábán áll az
öreg marabu-anya, szeretettel nézvé-
n kicsinyeit, melyek mélyen alatt sipogva
keresnek apró gilisztát; de úgy látszik
nem igen találják, mert az apróska
marabuk szomoruan csüggesztik le
fejöket; — csak az egyik néz fel
kérőleg anyjához, hogy erősebb csőr-
jével keresne már neki is valami
jókora falatocskát

Hátul, mintha tudós férfiak vol-
nának, két marabu mélyen tanako-
dik a fölött, valjon nem volna-e jobb
a városba utazni, hol bővebb az éle-
lem mint e nádas szélén.

HÁT EZ UGYAN MI?

A kalapban kertet láttam. Hogy lehajol-
hassak hozzá, fölemelkedtem. Aztán egy rózsza
szakított le engem s egy szóval találkozám,
mely ily kertészt intézett hozzám: „Szagolj,
szavaimra, a rózsát hallgatni tilos, de illatát
tépni meg van engedve.“ Erre ily választ adtam:
„Kertész neked, óh köszönet!“ és megbocsá-
tottam neki hogy kérjen. Erre ő az ajándékot
nekem adá rózsául és megígérte, hogyha jól
jutalmazom magamat, mindig viseletet fog adni
rózsául. Erre a kalap megemelt engemet és azt
áldám a kertésznek: „az ég mondja meg!“

TENGERI MADARAK.

ATENGEREN ép úgy vannak madarak,
mint nálunk a száraz földön; csak
hogy azokat sohasem látjuk mi me-
zőinken, mert a tengerben levő vad szik-
lákön építik fészkeiket s ott élnek a
tengeren, halakat ragadva ki a hullá-
mokból.

Több fajtát e madaraknak „buvár“-
nak nevezik, mert alámerülnek a vízbe
s úgy keresik a halakat, melyekből táp-
lálkoznak. Némelyek pedig oly erősek,
hogy napokig, sőt hetekig tudnak repülni
anélkül, hogy megpihennének s a hajósok
gyakran több száz mértföldnyire a száraz
földtől látják őket.

Vannak egyes kis szigetek, hol a
emberek meg sem élhetnének e madarak
nélkül; a föld kopár, nem terem semmit
s a szegény vad emberek csak e tengeri
madarak husából és tojásaiból élnek.

EGY LYUKAS HATOS TÖRTÉNETE.

(Vége.)

EZUTÁN ledőltek egy kapu ala-
és halk hangon kezdtek imád-
kozni; — de hangjuk mindin-
kább gyengült, utoljára elhallgat-
tak s egymást szorosán átölelve
feküdtek. — Néhány perczig a kis
Pista még sirt és nyöszörgött a
hideg és éhség miatt, de végre egé-
szen elesenededtek, elaludtak és föl
sem ébredtek többé.

Másnap reggel, midőn az embe-
rek megtalálták a két gyermek holt-
testét, azt mondták, hogy „szegény

kicsinyke
a szörny

Egy
eltemett
talált e
haza vi
tudatlan
azt mon
nak és
szerencs
mert eg
tam. D
valahov
fűzött,
mindenf
nagyon
Szinte é
tam leg
világba.

Egy
föl; azt
van!“

Rop
ban s a
és elol
zaj hal
is és k
át kido
remélte
reám i
valaki
melybe
Nagy t
darabra
nem se
a falak
el volt
én eza

kicsinykék! bizony megfagytak ebben a szörnyű hidegben.“

Egyike azon embereknek, kik eltemették a két kis gyermeket, megtalált engem Boriska kezében, és haza vitt. De a felesége, a ki igen tudatlan babonás parasztasszony volt, azt mondta, hogy: ha engem kiadnának és vennének rajtam valamit, ez szerencsétlenséget hozna a házba, mert egy holt gyermek kezében voltam. Dehogy mégis el ne hányjanak valahová, lyukat furt rajtam, zsinegre fűzött, és egy ócska katulyába tett mindenféle lom közé, hol aztán sokáig, nagyon sokáig elfeledten hevertem. Szinte éreztem, hogy vénülök és vágytam legalább egyszer még kijutni a világba.

Egy éjjel nagy láрма ébresztett föl; azt kiáltozták: „tűz van! tűz van!“

Roppantul megijedtem fogságomban s attól remegtem, hogy bennégek és elolvadok. Az utcáról szörnyű zaj hallatszott, feljöttek a szobába is és kezdték a butorokat az ablakon át kidobálni. Ennek megörültem, mert reméltem, hogy ekként majd csak reám is sor kerül. És csakugyan, valaki megfogta az ócska katulyát, melyben voltam és kidobta az utcára. Nagy ütést éreztem, a katulya ezer darabra tört s én kiestem a kövezetre; nem sokára leszakadt a ház teteje, a falak leomlottak s az egész utca el volt lepve rommal és szeméttel s én ezalatt feküdtem.

Lassanként aztán kezdték a romokat eltisztítani, úgy hogy végre én is, bár összegömbölyve, újból napfényre kerültem. Egy reggel katonák jártak arra s egyikök megpillantván engem, fölvetett a földről.

„Egy hatost találtam! szerencsehatost, mert lyukas,“ szolt a katona. „Hogy össze van görbitve, mintha bizony vagy husz csatában verekedett volna. Azért is elviszem magammal a háboruba, ez lesz az én szerencsepénzem.“

Ezzel felkötött egy vékony zsinórra és nyakába akasztott. Nem sokára nagy utnak indultunk, csakugyan háboruba ment a sereg s így Laczi is, a ki engem nyakán viselt. Nem tudnám mind elmondani, a mi ott történt velem és gazdámval, elég az hozzá, hogy nagyon sokan elestek a csatában, de Laczinak nem történt baja, pedig vitézül harczolt mindig, úgy hogy mire e háborunak vége lett, Laczi már kapitány volt és most már boldog házas ember, van több fia és leánya, engem pedig a háboru emlékeül ide akasztott óralánczára, hol már együtt találtam önmagamat, tisztelt pecsétnyomó, arany szivecske s a többieket. Eddig tart történetem, remélem, nem aludtak el fölöttem.“

Ezzel a lyukas hatos befejezte elbeszélését s a többi arany csecsebecsék megköszönték, aztán elcsendesedtek és elaludtak szépen.

BOLDOG MAJOM. (lásd 367. l.)

BOLDOGTALAN MAJOM. (lásd 367. l.)

AMERICAN
LITHOGRAPH
CO.

ESŐS IDŐ BUDAPESTEN. (lásd 367. l.)

G Y E

EKÉP
sím;
valót

mint én,
de nem ig
szurást,
divatból s
ták ezt n
donképen
nak utánz
egy rudra
akasztotta
hetett: a
ban lánds
elkapni,
zsák ráes
csináltak
vizet tölt
tak alkal
ült egyik
a többi f
ugy kell
az ellenk
len volt
magát ö
vetés.

— Dal

GYERMEKJÁTÉKOK.

(Képpel a 368. l.)

EKÉPEN két játékot láttok, kis olvasóim; az egyiket, a gombokkal valót bizonyosan jobban ismeritek mint én, ezt hát nem kell magyaráznom, de nem igen ismeritek a másikat, a veder-szurást, mert ez most már kiment a divatból s hajdan nagyon régen játszották ezt nagyapáink apjai. E játék tulajdonképen a felnőtt legények multságának utánzása volt; a legények ugyanis egy rudra homokkal megtöltött zsákot akasztottak, úgy hogy ez könnyen leeshetett; aztán lóra ülve, sebes vágatásban lándsával igyekeztek a homokzsákot elkapni, de a ki rosszul czélt, arra a zsák ráesett. Ebből aztán a gyermekek csináltak maguknak játékot. Egy vederbe vizet tölthettek s ezt kötelen felakasztottak alkalmas helyre; aztán fa-paripára ült egyik, lándsát vett a kezébe s mikor a többi fiuk sebesen huzzták a vedert alól, úgy kellett ezt megszurnia, hogy a víz az ellenkező oldalra ömöljék; ha ügyetlen volt s rossz helyen találta a vedret, magát öntötte le s akkor volt nagy nevetés.

BOLDOG MAJOM.

(Képpel a 364 l.)

— *Dallam:* „Én magyar leány vagyok“ —

NINCS nekem semmi bajom,
Én boldog vagyok.
Van-e nálam szebb majom?
Választ adjatok.
Itt fekszem a kanapén
S tajtpipából szívok én —
Én boldog majom vagyok
Nincs semmi bajom.

BOLDOGTALAN MAJOM.

(Képpel a 365. l.)

— *Dallam:* „Az ég alatt, a föld színén.“ —

AZ ÉG alatt, a föld színén
Nincs oly árva majom mint én.
Mikor ver a principális,
Sirat engem a madár is.

Nincsen ingem, nincsen gatyám,
Piros lajbit adnak reám
Mig az pipáz oda átal
Beérem szivarcsutkával.

ESŐS IDŐ BUDA-PESTEN.

(Képpel a 366. l.)

ESİK eső karikába
Öreg urnak kalapjára.

Öreg asszony jaj, megfázik,
Ernyő alatt is megázik.

Legény fején, óh szörnyű baj! —
Nincsen kalap, repül a haj.

Kis lányon lobog a szoknya,
Varga inas megkaczagja.

A pájtása az pipázik,
Se nem ázik, se nem fázik.

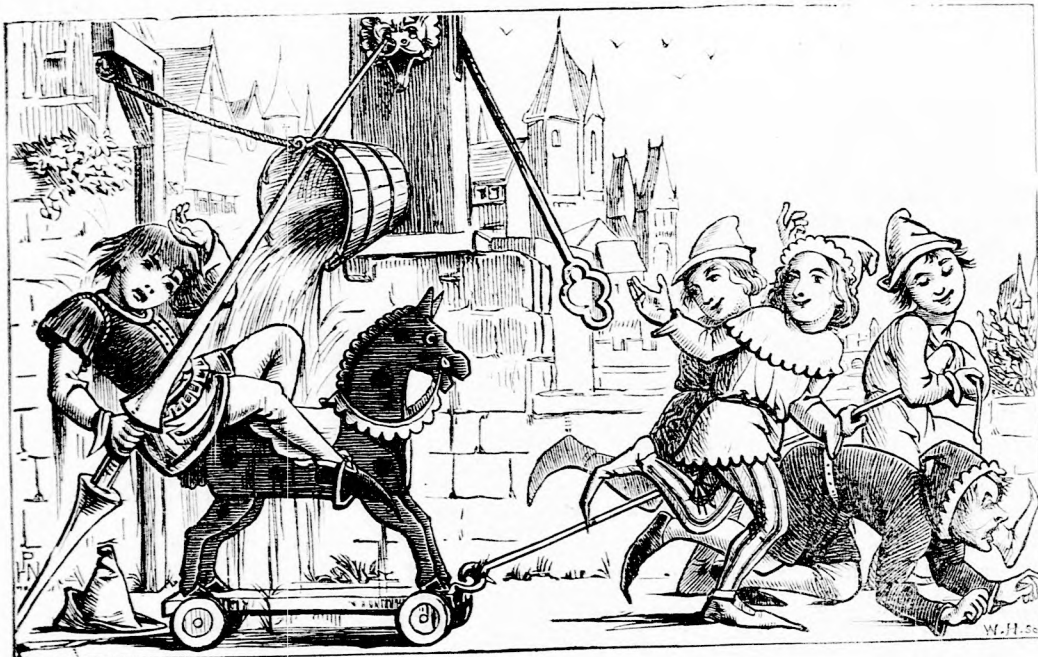
Hátul az ott tűzoltó tán —
Ennyi vizet ő sem kíván.

Csunya idő biz ez nagyon,
Benn a házban jobb sor vagyom.

„FOGJ MEG, HA BIRSZ!“

(Képpel a 357 l.)

REPÜL, repül kis madárka,
Vad Laczi ered utána.
Hej, nem fogod meg azt már ma —
Ha csak sőt nem hintsz farkára.

GYERMEKJÁTÉKOK. (lásd 367. l.)

Kiadott és nyomtatott a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részv.-társ. intézetében, Pest József ter 6. sz.
 Felelős szerkesztő: Forgó János. — Ára negyedévre 1 frt.

➡ Megjelenik hetenkint egyszer 16 oldalon. ➡